

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ

АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ПІВНІЧНОГО МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

«29» жовтня 2020 року

№ 60/20-рк/к

м. Київ

ТОВ «Книгарня Є»
вул. Лисенка, буд. 3, літера А,
м. Київ, 01030

Про усунення причин виникнення порушення і умов, що йому сприяють

На виконання доручення Антимонопольного комітету України від 01.04.2020 № 8-01/106-АМ Північне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України [попередня назва - Київське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України] (далі – Відділення) здійснило розгляд заяви представника товариства з обмеженою відповідальністю «Якабу Трейд» (далі – ТОВ «Якабу Трейд», Заявник) від 31.03.2020 б/н (вх. від 02.04.2020 № 60-01/49-АМ) щодо можливого порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції товариства з обмеженою відповідальністю «Видавництво Моя Книжкова Полиця» (далі – ТОВ «Видавництво Моя Книжкова Полиця») та товариства з обмеженою відповідальністю «Книгарня Є» (далі – ТОВ «Книгарня Є», Товариство) [далі – Заява].

З метою всебічного та об'єктивного розгляду Заяви Відділенням було направлено вимоги про надання інформації, зокрема від 09.06.2020 № 60-02/3157 до Товариства.

За результатами аналізу матеріалів Заяви, а також інформації, отриманої в ході розгляду Заяви, Відділенням встановлено наступне.

ТОВ «Якабу Трейд» є юридичною особою, зареєстрованою 31.01.2017 року, ідентифікаційний код 41112852. Місцезнаходження юридичної особи 04073, м. Київ, вул. Кирилівська, буд. 160, літера «Ю».

Видами діяльності Товариства за КВЕД є, зокрема:

- 46.90 Неспеціалізована оптова торгівля;
- 47.61 Роздрібна торгівля книгами в спеціалізованих магазинах;
- 47.91 Роздрібна торгівля, що здійснюється фірмами поштового замовлення або через мережу Інтернет (основний);
- 53.20 Інша поштова та кур'єрська діяльність.

Також, ТОВ «Якабу Трейд» здійснює господарську діяльність із роздрібною торгівлі книжковими виданнями через мережу Інтернет по всій території України. Інтернет-магазин Заявника є доступним в мережі Інтернет за посиланням: <http://yakaboo.ua>.

Таким чином, ТОВ «Якабу Трейд» у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є суб'єктом господарювання.

Відповідно до відомостей з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань ТОВ «Книгарня Є» є юридичною особою,

zareєстрованою 14.09.2007 року, ідентифікаційний код 35393560. Місцезнаходження юридичної особи: 01030, м. Київ, вул. Лисенка, буд. 3, літера «А».

Видами діяльності Товариства за КВЕД є, зокрема:

- 46.90 Неспеціалізована оптова торгівля;
- 47.61 Роздрібна торгівля книгами в спеціалізованих магазинах (основний);
- 47.62 Роздрібна торгівля газетами та канцелярськими товарами в спеціалізованих магазинах;
- 47.65 Роздрібна торгівля іграми та іграшками в спеціалізованих магазинах;
- 47.91 Роздрібна торгівля, що здійснюється фірмами поштового замовлення або через мережу Інтернет;
- 53.20 Інша поштова та кур'єрська діяльність.

Крім того ТОВ «Книгарня Є» здійснює господарську діяльність із роздрібною торгівлю книжковими виданнями через мережу Інтернет по всій території України. Інтернет-магазин Товариства є доступним в мережі Інтернет за посиланням: <http://book-ye.com.ua>.

Таким чином, ТОВ «Книгарня Є» у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є суб'єктом господарювання.

Отже, ТОВ «Якабу Трейд» та ТОВ «Книгарня Є» здійснюють діяльність на одному ринку, зокрема із оптової та роздрібною торгівлю книжковими виданнями, в т.ч. через мережу Інтернет, та є конкурентами на цьому ринку.

Згідно з матеріалами Заяви, в 2018 році ТОВ «Якабу Трейд» було запущено напрямок з продажу аудіо книг, а також на ексклюзивних умовах укладено контракти з російськими видавництвами та розпочато імпортування книг з Російської Федерації, а в 2019 році відкрито перший магазин в унікальному форматі – книгарня бестселерів.

Загальна частка імпортованих протягом 2019 року ТОВ «Якабу Трейд» книжкових видань складає приблизно 10 % від загального товарообороту, з яких 9 % - з Російської Федерації.

За повідомленою Заявником інформацією, станом на грудень 2019 року ТОВ «Якабу Трейд» займало близько 4 % ринку торгівлі книжковими виданнями в Україні і приблизно 60 % ринку роздрібною торгівлю книжковими виданнями через мережу Інтернет.

У грудні 2019 року Заявником було виявлено, що керівником та засновником ТОВ «Видавництво Моя Книжкова Полиця» Моспан Н.М. на власній сторінці в соціальній мережі Facebook за посиланням <http://bit.ly/36WM7JN> 04.12.2019 року опубліковано допис, в якому повідомляється про те, що ТОВ «Якабу Трейд» «є амбасадором російської культурної експансії в Україні і ввозить книги з ворожої території. ... Видавництво Моя книжкова полиця йде з Якабу ... Якабоо купив, купує і продовжує купувати в окупанта. ... Тож саме, час любі мої колеги до дії. ... Або об'єднуємось і перемагаємо ворога на нашому фронті, або втрачаємо все і назавжди. Війна вимагає ясності і суспільство має знати хто є хто. Найнебезпечніший ворог по цей бік кордону. Вирішуйте!» (мова оригіналу). Тобто, керівник ТОВ «Видавництво Моя Книжкова Полиця» повідомила про відмову від співпраці із Заявником, закликаючи інших слідувати її прикладу.

Автор літературного твору та однойменного книжкового видання «Сліди на дорозі» Валерій Ананьєв на власній сторінці в соціальній мережі Facebook за посиланням <http://bit.ly/373DGN3> 19.12.2019 опублікував допис із закликом бойкотувати ТОВ «Якабу Трейд» через співпрацю останнього з видавництвом «Альпіна Паблішер Україна», зокрема: «Завтра я звернусь до дистриб'ютора, який займається розповсюдженням мого роману «Сліди на дорозі», з проханням відкликати з продажу ту частину накладу, яка продається через Якабоо... Закликаю всіх небайдужих бойкотувати сайт Якабоо ... В Україні є багато альтернатив» (мова оригіналу).

ТОВ «Книгарня Є» на офіційній сторінці в соціальній мережі Facebook за посиланням <https://www.facebook.com/knyharniaye/posts/10162692649610150> 22.12.2019 року було опубліковано допис із темою «Загроза нової російської окупації книжкового ринку», в якому Товариство висловлює свою позицію стосовно дописів в соціальній мережі Facebook Наталії Моспан та Валерія Ананьєва, зокрема: «Сьогодні Наталя Моспан та Валерій Ананьєв

справедливо піднімають питання щодо нової окупації українського книжкового ринку з боку Росії (див. <http://bit.ly/36WM7JN> <http://bit.ly/373DGN3> <http://bit.ly/2PKX3c4>). ...

Не секрет, що відтепер головним каналом промоції російської книги є найбільший інтернет-магазин України. ...

Українські видавці заради свого ж виживання повинні відмежуватися від каналів просування книжкового «руського мира». ...

Ми закликаємо українські видавництва зайняти чітку позицію неспівпраці з каналами просування книжкового «руського мира» в Україні. ...

Разом з тим, будемо змушені радикально переглядати відносини з тими видавництвами (аж до повного припинення співпраці), які намагатимуться всидіти на двох стільцях... З огляду на стратегічні загрози для споживачів та держави просимо громадськість та учасників ринку активніше привертати увагу державної влади щодо проблеми нової російської окупації книжкового ринку» (мова оригіналу) [далі - Допис].

В спростування викладених в соціальній мережі Facebook дописів відповідачів по заяві, ТОВ «Якабу Трейд» повідомило, що має найбільший серед усіх інтернет-магазинів України, які здійснюють аналогічну діяльність, портфель українських видавців (в тому числі видавців однієї книги) – 539 українських видавництв, на другому місці – видавництва Великобританії (550 видавництв), а також зазначило, що в асортименті Інтернет-магазину Yakaboo представлено видання 71 різними мовами.

Одночасно ТОВ «Якабу Трейд» повідомило, що в першу чергу просуває українські книги, завдяки чому:

- 9 з 10 книжок, які мають найбільші продажі, є українські;
- 90 % маркетингових активностей ТОВ «Якабу Трейд» направлені на промоцію української книги - діє постійна рубрика «Автор місяця», в рамках якої Заявник надає повний пакет безкоштовного промо винятково українським авторам;
- у друкованому каталозі, який слугує для продажу книжок через 8000 відділень ПАТ «Укрпошта», 90 % асортименту складають книжки українських видавців.

У розрізі ринку роздрібної торгівлі книжковими виданнями, Заявник є роздрібним продавцем такого товару його кінцевим споживачам і отримує товар для подальшої реалізації від своїх контрагентів – оптових постачальників, які не є видавництвами, а також від власного видавництва ТОВ «Якабу Паблішінг» та інших видавництв.

Розповсюдження видавничої продукції, в тому числі такої, що має походження або виготовлена та/або ввозиться з території держави-агресора, тимчасово окупованої території України, регулюється низкою нормативно-правових актів.

Так, статтею 28¹ Закону України «Про видавничу справу» визначено, що видавничу продукцію, що має походження або виготовлена та/або ввозиться з території держави-агресора, тимчасово окупованої території України, може бути ввезена на митну територію України та розповсюджена на її території за умови наявності відповідного дозволу.

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику в інформаційній сфері, забезпечує реалізацію цього Закону шляхом видачі (відмови у видачі, переоформлення, видачі дубліката, анулювання) дозволу на ввезення видавничої продукції, що має походження або виготовлена та/або ввозиться з території держави-агресора, тимчасово окупованої території України, на митну територію України.

Дозвіл видається на строк дії угоди, укладеної власником прав на видання, що підтверджує право на розповсюдження видавничої продукції на території України, але не більше п'яти років.

Митне оформлення видавничої продукції, що має походження або виготовлена та/або ввозиться з території держави-агресора, тимчасово окупованої території України для розповсюдження на території України, здійснюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну податкову і митну політику, за наявності дозволу, виданого центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику в інформаційній сфері.

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику в інформаційній сфері, веде реєстр видавничої продукції держави-агресора, дозволеної до ввезення та розповсюдження на території України, забезпечує його розміщення на своєму офіційному веб-сайті та єдиному державному веб-порталі відкритих даних.

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику в інформаційній сфері, вносить до єдиного державного інформаційного веб-порталу «Єдине вікно для міжнародної торгівлі» у формі електронних документів, засвідчених електронним цифровим підписом, видані дозволи, а також інформацію про їх анулювання в день видачі таких дозволів чи прийняття рішення про їх анулювання.

Видавнича продукція, що має походження або виготовлена та/або ввозиться з території держави-агресора, тимчасово окупованої території України та розповсюджується на території України без відповідного дозволу, передбаченого цією статтею, вилучається з обігу центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику в інформаційній сфері, у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Згідно з інформацією, повідомленою Заявником, всі без винятку видання, імпортовані останнім з території Російської Федерації, отримали відповідний дозвіл від Державного комітету телебачення і радіомовлення України, що є необхідною умовою для митного оформлення такого товару та подальшої реалізації його в Україні.

Отже, імпортовані ТОВ «Якабу Трейд» з Російської Федерації книжкові видання не є забороненими до обігу та їх реалізації на території України.

Листом від 09.07.2020 № 14/07-20 (вх. Відділення від 10.07.2020 № 60-01/2614) ТОВ «Книгарня Є» повідомило Відділенню про те, що книги, які реалізуються Товариством, видані українською, російською, англійською, білоруською, іспанською, італійською, німецькою, польською, португальською, турецькою, угорською, фінською, французькою, чеською та японською мовами. З початку свого заснування Товариство орієнтувало свою діяльність на розповсюдження україномовної книги, тож книги, видані українською мовою, переважають серед книг, що реалізуються Товариством. Також ТОВ «Книгарня Є» зазначило, що здійснює імпорт книжкової продукції до України лише зі Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії.

Також Товариство зазначило: *«В мережі Facebook працівниками ТОВ «Книгарня Є» 22 грудня 2019 року поширена інформація під заголовком «Загроза нової російської окупації книжкового ринку» (в подальшому – Допис) де описується конкретна ситуація, яка становить загрозу національним інтересам держави, а також негативно впливає на стан книжкового ринку України. Ця інформація не є закликом до відмови (припинення) співпраці з ТОВ «Якабу Трейд», адже цей суб'єкт господарювання, рівно як і будь-який інший господарюючий суб'єкт не згадувався у поширеній інформації. ... у зв'язку з описаною у Дописі ситуацією нами було направлено офіційні звернення до Ради національної безпеки та оборони України та Державного комітету телебачення і радіомовлення України»* (мова оригіналу).

Одночасно ТОВ «Книгарня Є» повідомило, що несе відповідальність за Допис, розміщений Товариством в соціальній мережі Facebook за посиланням <https://www.facebook.com/knyharniaye/posts/10162692649610150>, та на даний час Допис видалений.

Відділенням було проаналізовано звернення, надіслані ТОВ «Книгарня Є», зокрема до Ради національної безпеки та оборони України (лист № 14-01/20-1 від 14.01.2020), а також до Державного комітету телебачення і радіомовлення України (лист № 14-01/20-2 від 14.01.2020), та встановлено, що в своїх листах Товариство висловлює занепокоєння з приводу *«нової системи просування російської книги в Україні»* та зазначає: *«Читача, який вже звик читати українською, знову «русифікують» введенням і активною промоцією російськомовних аналогів українських книг, спокушаючи знижками та акціями на користь російського варіанта. Паралельно почала діяти схема, завдяки якій легко обходиться рішення про запровадження санкцій Ради національної безпеки та оборони України, а саме –*

випуск російськомовної пропагандистської літератури в Україні дочірніми компаніями російських видавництв та поширенні її через українські інтернет-магазини» (мова оригіналу). Крім того, в зазначених листах Товариством також повідомляється про власну свідому позицію на відмежування від каналів просування книжкового «русского мира» та заклик до українських видавництв та споживачів зайняти чітку позицію не співпраці з такими каналами просування.

В свою чергу, Державний комітет телебачення і радіомовлення України (Держкомтелерадіо) у своїй відповіді до ТОВ «Книгарня Є» зазначив, зокрема, що протягом 2018-2019 років Держкомтелерадіо проведена робота щодо вилучення з обігу незаконно ввезеної видавничої продукції, що призвело до значного скорочення в книготорговельній мережі кількості незаконно ввезеної продукції. Одночасно Держкомтелерадіо зазначило, що обізнане із ситуацією, що склалась навколо просування російської книги в Україні та вживатиме ефективних та дієвих заходів для захисту вітчизняного ринку.

Слід зазначити, що Товариством не надано до Відділення будь-яких документів та матеріалів (відомостей), які б могли свідчити про те, що саме ТОВ «Якабу Трейд» є одним з «каналів просування книжкового «русского мира»» та його товари не дозволені та/або вилучені уповноваженими органами з обігу на території України, як такі, що становлять загрозу національним інтересам держави.

Згідно зі статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», економічна конкуренція – змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товару на ринку.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» недобросовісною конкуренцією є будь-які дії у конкуренції, що суперечать торговим та іншим чесним звичаям у господарській діяльності.

Недобросовісною конкуренцією є дії у конкуренції, зокрема визначені главами 2-4 цього Закону.

Відповідно до статті 8 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» дискредитацією суб'єкта господарювання є поширення у будь-якій формі неправдивих, неточних або неповних відомостей, пов'язаних з особою чи діяльністю суб'єкта господарювання, у тому числі щодо його товарів, які завдали шкоди діловій репутації суб'єкта господарювання.

Статтею 10 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» визначено, що схиленням до бойкоту суб'єкта господарювання є спонукання його конкурентом іншої особи, безпосередньо або через іншу особу, до відмови від установавання договірних зв'язків із цим суб'єктом господарювання, до невиконання (розірвання) або виконання неналежним чином договірних зобов'язань перед цим суб'єктом господарювання.

Отже, в умовах конкуренції суб'єкти господарювання – учасники відповідного ринку повинні дотримуватись торгових та інших чесних звичаїв у господарській діяльності та здобувати переваги у конкуренції завдяки власним досягненням, а не шляхом вчинення дій, визначених законодавством, як недобросовісна конкуренція.

Разом з тим, при тому, що в Дописі Товариство прямо не вказує на ТОВ «Якабу Трейд», проте внаслідок обраного способу викладення в соціальній мережі Facebook власної позиції, Товариство, зазначаючи посилання на дописи Наталії Моспан та Валерія Ананьєва, які розміщені на власних сторінках в соціальній мережі Facebook та в яких мова йде саме про Заявника, поширювало відомості, які могли завдати шкоди діловій репутації Заявника, та закликала учасників книжкового ринку до відмови від (припинення) співпраці із найбільшим інтернет-магазином України, тобто із ТОВ «Якабу Трейд».

Враховуючи те, що Товариство є роздрібним продавцем книжкових видань кінцевим споживачам та має аналогічні із Заявником вхідні канали дистрибуції товару, дії ТОВ «Книгарня Є», які полягають у поширенні в соціальній мережі Facebook Допису, який може завдати шкоди діловій репутації Заявника та представлений у непрямому заклику до бойкоту ТОВ «Якабу Трейд», можуть свідчити про намір Товариства збільшити власну частку на ринку роздрібної торгівлі книжковими виданнями, та, відповідно, збільшення

власного прибутку, внаслідок дискредитації Заявника та бойкоту останнього постачальниками та споживачами видавничої продукції.

Таким чином, дії ТОВ «Книгарня Є», які полягають у поширенні на власній сторінці в соціальній мережі Facebook Допису, в якому Товариство поширювало відомості, що могли завдати шкоди діловій репутації Заявника, та закликала учасників книжкового ринку до відмови від (припинення) співпраці із найбільшим інтернет-магазином України (ТОВ «Якабу Трейд»), містять ознаки порушення, передбаченого статтями 8 та 10 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», у вигляді дискредитації та схвалення до бойкоту ТОВ «Якабу Трейд», а саме спонукання безпосередньо ТОВ «Книгарня Є» учасників книжкового ринку до невиконання (розірвання) договірних відносин (зобов'язань) з ТОВ «Якабу Трейд».

Наразі у Відділення відсутня інформація, яка б свідчила про те, що вищенаведені дії ТОВ «Книгарня Є» завдали значних збитків окремим особам чи суспільству та призвели до настання негативних наслідків у конкуренції на ринку.

Враховуючи вищевикладене, з метою припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, керуючись статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», адміністративна колегія Північного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України,

РЕКОМЕНДУЄ:

Товариству з обмеженою відповідальністю «Книгарня Є» (ідентифікаційний код юридичної особи 35393560) вжити заходів для усунення причин виникнення порушення і умов, що йому сприяють, недопущення його проявів в подальшому, зокрема:

1. Утриматись від вчинення дій щодо поширення Товариством будь-яких неправдивих, неточних або неповних відомостей, які мають дискредитуючий характер та можуть завдати шкоди діловій репутації ТОВ «Якабу Трейд».
2. Утриматись від вчинення дій щодо спонукання інших осіб до відмови від установлення договірних зв'язків, невиконання (розірвання) або виконання неналежним чином договірних зобов'язань із ТОВ «Якабу Трейд».

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані. Про результати розгляду рекомендацій повідомити Північне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України у **10-ти денний строк** з дня їх отримання із наданням підтвердних документів і матеріалів.

Звертаємо увагу, що відповідно до частини третьої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за умов виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито необхідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається, а розпочате провадження закривається.

**Голова адміністративної колегії -
Голова відділення**

О. Хмельницький